

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an	18 Lei
Pe jumătate de an	9
Pe un pătră de an	4 1/2
Un număr	35 bani

Manuscrisurile, cărțile, revistele, publicațiile periodice sau ziarele cari au schimbul cu „FOAIA DIECEZANĂ”, se trimit pe adresa: V. LOICHIȚA, redactor în Caransebeș, iar banii de primum și inserțiuni: administrațiunii „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș (Județul Caraș-Severin), Telefon Nr. 30. Manuscrisurile nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 10 Lei, până la 200 de cuvinte 15 Lei, de aci în sus 20 Lei.

Partea oficială.

Nr. 3489 E ex 1920.

Notă oficială.

Atragem atențiunea Prea On. Oficii protopresbiterale și On. Oficii parohiale la dispozițiile concluzului congresual din anul 1878 pentru înființarea unui fond mitropolitan, conform căruia în tot anul la sărbătoarea „Arătarea Domnului” trebuie să se poarte un disc separat în toate bisericile din mitropolie în folosul numitului fond — și deoarece sumele adunate cu discul amintit avem să le transpunem Consistorului mitropolitan pe lângă conspectele protopresbiterale și al eparhiei cel mult până la finea lunii Aprilie 1921 — Prea On. Oficii protopresbiterale să subștearnă Consistorului nostru diecezan banii colectați cu acest disc împreună cu un conspect general și cu rapoartele speciale *negreșit* până la 20 Aprilie 1921.

Caransebeș în 2/15 Decembrie 1920.

Episcopul diecezan

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

Nr. 3521 E. ex. 1920

Cătră On. preoți și învățători confesionali din dieceza Caransebeșului.

Stările create de războiu au pus în sarcina statului îndatoriri grele, cărora li-se poate satisface numai prin încasarea regulată a dărilor. Și de vreme ce contribuenții au rămas în rezonanță cu plățile dărilor, statul nu va fi în stare să facă față enormelor cheltuieli zilnice și îndeosebi nu va putea plăti la timp competențele celor aplicați în funcțiuni publice.

Dreptaceea îndatorăm pe toți preoții și învățătorii noștri confesionali, ca în contactul lor zilnic cu poporul să-l îndemne a solvi de bună voie dările statului, ale județului, precum și pe cele comunale.

Caransebeș, în 3 Decembrie 1920.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu

Sfaturi pentru tineret.*)

(Continuare)

Primejdliile cele mai mari ce-l amenință pe tineri.

Iubiților tineri, cugetați-voi cândva la răutatea aceasta? Uitați-v'ăți în prăpastia ce stă deschisă înaintea voastră, dacă voi cu ușurătate de minte nesocotiți legea dumnezeiască? Aduceți-vă aminte de cuvintele proorocului David: „zis-a nebulul în inima sa: nu este Dumnezeu.” (Psalm 14, 1). Auzit-ați bine, cine zice că nu este Dumnezeu? Nebunii rostesc vorba asta nebună, și nimeni altul decât numai nebunii! Dacă a fost vre-o carte pe lume care s'a dovedit cu totul adevărată dela începutul și până la sfârșitul ei, apoi cartea aceasta este numai Stânta Scriptură sau Biblia. De zeci de sute de ani ea a nimic și nimiceste toate bârfele ponegriților și dușmanilor ei. În cartea aceasta se află numai cuvântul lui Dumnezeu. Și „*cuin este cuvântul*” acesta „și judecător cugetelor și gândurilor inimii” (Evrei 4, 11). „*Cuvintele Domnului (sunt) cuvinte curate, argint eu for lămurit în cuptor de lut și curățit de șapte ori*” (Psalm 11, 6): Cuvântul acesta cu cât mai mult se lămurește în cuptorul de lut al trupului omenesc, cu atâtea mai multe dovezi dă că el este curat numai lucru dumnezeiesc. Voi, tineri-

*) Vezi Nr. 47 din „Foaia Diecezană”.

lor, ce vreți să credeți și cui vreți să credeți, dacă nu credeți Bibliei? De nu-i credeți ei, nu vă rămâne nimic alta decât să credeți în lucrurile cele mai nebune și mai de râs. Și să știți că nimeni nu e mai necredincios decât acela, care nu vrea să creadă că Biblia este cuvântul lui Dumnezeu. Ea însă hotărât este cuvântul lui Dumnezeu! De aceea păziți-vă să nu o nesocotiți, că, dacă ați nesocoti-o ori n'ați băga-o în seamă, v'ați buluci de bună voie în cea mai groaznică nenorocire.

Se zice că în Biblie sunt și unele lucruri ce greu se pot înțelege. Dacă ar fi altfel, ea n'ar fi carte dumnezeiască. Și ce-ți strică, dacă, în Biblie sunt și lucruri ce nu se pot ușor înțelege? Tu înțelegi ce-ți pune doftorul într'un leac pe care ți-l dă să-l înghiți? Așa-i că nu înțelegi, și totuși nu necinstești leacul acela, nu-l arunci la o parte, ci îl bagi în trupul tău ca să te vindeci de boală. Și leacurile, pe cari Domnul Dumnezeuul tău ți le dă ca să te vindece până și de boala morții de veci, tu ai vrea să le înțelegi toate numai decât? Dar, zică lumea ce vrea, un lucru este mai pre sus de orice îndoială, anume că toate cele de lipsă pentru mântuirea noastră ni sunt arătate în Biblie cu mult mai lămurit decât ceriul ori pământul în lumina soarelui. Și voi, tinerilor, puteți fi încredințați că oamenii nu dau Biblia la o parte pentru că n'ar înțelege-o, ci ei o osândesc pentru că și ea osândește, cu toată asprimea, purtarea lor cea rea și toate vorbele și cugetele și faptele lor cele rele. Ei înțeleg că cartea aceasta, cea mai sfântă dintre toate cărțile, este martorul cel mai îndrăzneț care aduce dovezi zdrobitoare împotriva păcatelor lor și îi chiamă la judecată. Da, Biblia îl judecă pe fiecare, după cum ea singură ni spune: „aceasta este judecata că lumina a venit în lume, și oamenii au iubit mai mult întunerecul decât lumina“, de ce? „pentru că faptele lor erau rele“ (Ioan 3, 19). Unii cuteaza să zică că cuvântul lui Dumnezeu n'ar fi adevărat și folositor numai din pricina faptelor lor celor rele. Vestitul Lord Rochester, punând mâna pe Biblie, a zis: „singurul protionie al acestei cărți este numai traiul licălos“. Și alt bărbat evlavios a zis: oamenii stau la îndoială despre adevărurile creștinătății numai de aceea, pentru că nu li place a trăi după ele“.

Iubiților tineri, când s'a întâmplat să nu-și ține Dumnezeu cuvântul dat? Nu s'a întâmplat nici odată! Ceea ce El a zis, a și făcut totdeauna; ceea ce El a grăit, a și împlinit cu toată acurățeta. Nu și-a ținut El cuvântul dat lui Adam și Evei? Da, și l-a ținut! Nu și-a ținut El cuvântul pe vremea potopului, zicând mai

înainte: „stărpi-voi pe oameni de pe fața pământului!“ (1 Moisi 6, 7). Da! Nu și-a ținut El cuvântul la Sodoma și la Gomora? Da! Nu și-a ținut El cuvântul dat nenorocitei cetăți a Ierusalimului? Da! Nu și-a ținut și nu-și ține El până în ziua de astăzi cuvântul dat Jidovilor. Da! Și, ca să vedeți aieva cu ochii cum Dumnezeu își ține cuvântul, luați sama:

Iisus Hristos spune cu mult înainte că „se cuvine Lui a merge în Ierusalim și multe pătimi... și a fi omorât și a treia zi a învia“ (Mat. 16, 21). Vorba asta părea a fi de tociudată. Știa adevăcă toată lumea că oamenii nasc și mor, dar nici un mort nu mai învia. Iisus însă zice că putere are să-și puie sufletu și putere are iarăși să-l iee (Ioan 10, 19), adevăcă putere are să moară și putere are să se facă iar viu. Pentru vorba asta mulți din protivnicii Lui s'au întărâtat zicând: „El drac are și e nebun, la ce-L ascultați? și iarăși au luat pieli ca să arunce asupra Lui“ (Ioan 10, 20, 31). Iisus știe că din pricina vorbeii adevărate, ce grăit-o, Îl așteaptă moartea, dar știe și aceea că numai adevărul duce la mântuire. Și iată ce cetim în istoria sfântă: Poporul jidovesc, ne aflând nici o vină de moarte în Iisus Hristos „a cerut dela Pilat să-L omoare“. Și Iisus a fost răstignit, a murit, apoi, „luându-L de pe lemn, L-au pus în mormânt, iar Dumnezeu L-a învia din morți“ (Fapt. ap. 13, 28, 29, 30). Nu vedeți acum aieva cu ochii, cum Dumnezeu își ține cuvântul dat? Nu vedeți aieva cu ochii că nu și, împreună cu noi, atâta lume serbează de aproape 1900 de ani cuvântul dat al învierii lui Iisus Hristos din morți? Și vă puteți voi îndoii că nu vă așteaptă și nu ne așteaptă pe toți cuvântul dat de același Hristos, că trebuie să venim înaintea judecării Lui celei înfricoșe, de apoi, ca să ni luăm fiecare răsplata de cum am lucrat aici: ori bine, ori rău!

Tinerilor, cutremurați-vă, că Dumnezeu deauna își ține cuvântul. Feriți-vă să fiți între aceia cari nesocotesc cuvântul Lui! Nu cutezați să vă atingeți de legea dumnezeiască! Nu sloboziți din gura voastră nici un cuvânt jignitor asupra celor ce cu toată râvna își caută mântuirea sufletului, ca nu cumva să ajungeți odată a-i ferici pe aceia de cari ați râs, iar râsul vostru să se prefacă în plâns și în scârșnirea dinților, și batjocura voastră să se prefacă în mahnirea și durerea cea mai nepomenită.

5. Frica de părerea oamenilor.

Solomon zice: „frica de oameni duce la cădere“ (Pild. 29, 25). Și cu adevărat așa este. E cumplit să vezi ce putere mare are părerea unora

asupra atâtor oameni și, cu deosebire, asupra celor tineri. Se cunoaște ca numai puțini își au părerea lor și sunt deprinși a judeca singuri. Cei mai mulți plutesc cu apa la vale ca peștii cei morți. Ceea ce alții zic că e drept, și ei zic că e drept; ceea ce alții numesc rău, și ei numesc rău. Sunt puțini oameni cari gândesc și judecă singuri. Cei mai mulți sunt ca oile ce se iau după baci, și baciul e moda. Dacă ar fi moda să se facă toți Turci, Turci s'ar face; dacă ar fi moda să se facă Jidovi, Jidovi s'ar face. Ei se tem să înoate împotriva părerilor altora. Părerile acestea sunt crezul lor, sunt legea lor, sunt Biblia și Dumnezeuul lor.

Multe începuturi de judecată sănătoasă sunt ucise de gândul: ce vor zice prietenii mei? Și multe deprinderi bune sunt împiedecate de frica de a fi luat în răs și în batjocură. Sunt mulți cari și azi ar ceti Biblia, dacă ar putea. Ei știu că ar trebui s'o cetiască, dar se tem de gândul: oare ce va zice cutare sau cutare? Sunt mulți cari și astăzi și-ar pleca genunchii la rugăciune, dacă n'ar fi opriți de teama: oare ce ar zice soția mea, fratele meu, prietenul meu, dacă m'ar vedea rugându-mă? Ce robie ticăloasă și obștească e aceasta! Regele Saul zice către proorocul Samuil: „*Păcătui-am eu am călcat cuvântul Domnului, pentru că m'au temut de norod și am ascultat de glasul lor*“ (I Samuel 15, 24). Iată neascultare de Dumnezeu, păcate făcute din pricina fricei de oameni! Regele Zedechia a zis: „*eu mă tem de Iudei*“ (Ierem. 38, 19). El n'a vrut să asculte sfatul Domnului ce i s'a dat prin proorocul Ieremia, și urmarea a fost că Nabuhodonosor, regele Babilonului „*a tăiat pe fiii lui Zedechia*“ în fața tatălui lor, „*lui Zedechia i-au scos ochii și l-au legat cu două lanțuri de aramă ca să-l ducă în Babilon*“ (Ierem. 39, 6, 7). Irod, temându-se de părerea și judecata oaspeților săi, a poruncit să se taie capul sfântului Ioan Botezătorul, pentru care faptă urâtă, după cum cetim, „*s'a întristat foarte*“ (Marcu 6, 26). „*Pilat, vrând să facă pe voia norodului, l-a dat pe Iisus Hristos să se răstigniască*“ (Marcu 15, 15), deși glasul cugetului îi spunea că face nedreptate. Dacă frica de păreri omenești, de ceea ce gândesc și cum gândesc și judecă alții nu este robie, apoi eu nu mai înțeleg de fel ce este robia.

Iubiților tineri, eu prea bucuros ași vrea să vă văd scăpați pe toți din robia aceasta. Când calea datoriei stă cu totul netedă și luminoasă înaintea voastră, eu doresc să nu vă pese nici decum de gândurile, de păreri și de judecățile altora. Când glasul datoriei vă poruncește, credeți-mă că e cel mai frumos lucru sa

zici: „*da!*“, chiar dacă o lume întreagă ar cuteza să zică „*nu!*“ Regele Ahab a ascultat de 400 de prooroci minciunoși, iar de adevăratul prooroc Mihea n'a vrut să asculte, și urmarea neascultării a fost că a trebuit să moară, „*Fiul meu*“ — zice Solomon — „*de te vor adomeni păcătoșii, nu te îndupleca!*“ (Pild. 1, 10).

Gândește, tânărule, cât de neîntemeiată e frica de păreri altora! Gândește, cât de scurtă e viața dușmanului unui om. Iată ce zice Domnul prin rostul proorocului Isaia: „*Eu, Eu sunt Mângâitorul vostru. Tu cine ești că te temi de un om muritor și de fiul omului care se usucă ca iarba, și uși pe Dumnezeu, Făcătorul tău, cel ce a întins cerurile și a întemeiat pământul!*“ (51, 12, 13). Și cât de deșartă e frica de păreri străine! Ori poate îți folosește ea ceva? Te ține altul mai în cinste, dacă te închini înaintea tuturor vorbelor lui? Lumea dă totdeauna cinstea cea mai mare numai acelor, cari din toate puterile lor se închină numai înaintea cuvântului dumnezeiesc. O, iubiților tineri, sfărâmați lanțurile ruginite ale fricei de oameni în lucrurile ce se țin de mântuirea sufletului vostru și aruncați-le dela voi! Nu vă rușinați nici odată să arătați oamenilor pe față că din rusputeri vreți să vă mântuiți! Nu vă rușinați nici odată a dovedi cu fapte aievea că sunteți numai slugile Domnului. Nu vă temeți nici odată a implini poruncile Stăpânului lumii!

Gândiți la cuvintele Mântuitorului nostru: „*nu vă temeți de cei ceucid trupul, iar sufletul nu-l pot ucide, ci vă temeți de Acela ce poate să piardă și sufletul și trupul în gheena*“ (Mat. 10, 28). Siliți-vă să plăceți numai lui Dumnezeu, și atunci El cu bună samă vă v'a ajuta să plăceți și altora și toți să fie mulțumiți cu voi, că scris este: „*când Domnul are plăcere cu căile omului, El chiar pe dușmanul lui îl împacă cu dânsul*“ (Pild. Sol. 16, 7).

Fiiți cu voie bună, iubiților tineri! Nu vă îngrijiți de ceea ce gândește lumea și de ceea ce zice ea. Voi doară n'aveți să fiți totdeauna în lume. Și oare poate vre-un om să vă mântuiască sufletul? Poate vre un om să vă deie cuget curat în tot traiul vostru? Poate să vă deie cineva nădejde tare în ceasul morții și răspuns bun în ziua învierii și a judecății tuturor? Ori poate om are să fie acela care ne va judeca pe toți în acea zi infricoșată? Vedeți, toate acestea nimini altul nu le poate face decât numai singur Dumnezeu. De aceea ascultați de glasul Domnului care zice prin rostul proorocului Ieremia: „*nu vă temeți de ocara oamenilor, nici vă spăimântați de batjocurile lor, că ei sunt ca o haină care se strică și ca lâna care*

se mândrească de molii. Iar dreptatea Mea în veac va fi și în neamurile neamurilor" (51, 7, 8).

Iubiților tineri, temeți-vă numai de Dumnezeu, și nici odată nu veți avea pricină să vă temeți de nimic alta ceva și de nimeni în lume!

(Urmează)

† Protopopul militar Pavel Boldea.

În ziua cea mare a renașterii noastre de 1 Decembrie, Miercuri dimineața, în comuna sa natală Borloveni-vechiu, lin și fără zbuciumari părintele protopop militar *Pavel Boldea* închizând ochii pentru totdeauna, s'a dus dintre noi, după ce Marți simțise puțină indispoziție.

Provăzută cu cele de lipsă, Vineri a fost petrecut de preoții Vasile Păpoviciu, Timotei Borchescu, I. Imbrescu, Eremia Borchescu, Traian Călușan, Pavel Bogoevici și Iosif Cămpănu precum și de învățătorii Sofronie Sârbu, Ioan Bojinca, Matei, Z. Lazarescu, P. Sopot și un public numărös, cu frumoasă pompă așezându-se la locul de odihnă, după ce în biserica din loc lsa cântat ordinea de îngropăciune, unde preotul Vasile Popoviciu i-a ținut o predică biografică, iar la mormânt a vorbit preotul local Timoteiu Borchescu.

Preotul Pavel Boldea, născut la 1862 în comuna Borloveni-vechiu, unde tatăl său Pavel a fost învățător, cercetând școala din loc, apoi din Bozovici, Oravița și Biserica-albă, a intrat în teologia din Caransebeș.

În toamna anului 1883 terminând studiile teologice, s'a căsătorit și hirotonit de preot pentru comuna sa natală Borloveni-vechiu unde a lucrat cu o nepută dragoste bucurându-se de încrederea și stima tuturor.

La anul 1887 a rămas văduv și sprijinit de generalul Traian Doda, la 1888 intră ca preot militar la garnizoana din Budapesta, unde ca și la Viena și Sibiu desvoltă o activitate foarte rodnică; a instruit din al său și fericit pe frații săi mai mici, precum și nepoții. A susținut legături foarte întinse aproape cu toți cei mai de seamă bărbați ai noștri, casa sa a fost foarte căutată, drept aceea a și ajutat cu bani pe mulți studenți lipsiți și alții.

Cu firea sa blândă și simpatică a strabatut până la cele mai înalte locuri, prin ce a putut să ajute multora, chiar și în cauze publice românești.

Ce privește cariera sa se poate zice că a fost încărcat cu distincțiuni și onoruri, chiar și de cea mai înaltă stăpânire a noastră bisericească, — hirotesit fiind în protopop.

Decedatul, contrar altor obiceiuri, tot timpul de ferii l-a petrecut în satul său, lucrând în moșia părintească ca puținii alții. A fost de o chivernisire și sânguință esemplară, lăsând la biserica din loc ca și diecezei frumoase fundațiuni; o fundațiune colectată de preoții săi de pe front — în cinstea sa — nu mai putu să o vadă înfăptuită.

În războiul mondial protopopul Boldea a stat strâns unit cu soartea iubiților lui feciori oștași de campanie, cari cu drag vorbesc de dânsul.

Acest războiu infernal, ce zguduă totul, în grozăvia sa ne mai pomenită, a frânt și energia blândului părinte.

Din multe scrisori, ce mi-le-a trimis de pe front, estrag următoarele: „Toată lumea se mișcă. Oare pentru noi n'a venit oara?" Când frații din regat au intrat în războiu, zice: „S'a mișcat sufletul nostru, să sperăm

în dreptatea lui Dumnezeu. Fiți precauți...!" Altădată: „Steaua noastră a apus, nu mai văd decât morninte... Am condus la groapă atâția nevinovați... nu mai este dreptate... mă simțesc zdrobit, nu mai stau aici..."

S'a pensionat, a venit acasă, el, voinicul de altă dată, un corp frânt îmbătrânit fără timp, departe de mângăierea iubitului său fiu, a maiorului Romulus Boldea, precum și de ceilalți frați. Lin a adormit pentru veci.

Dormi în pace, suflet blând, iubiții tai pururea vor gândi la tine.

Articul.

Dela comitetul central al „Asoc. inv. români din jud. Caraș-Severin“.

Nr. 24, 1920.

Contra toate

Subsecțiile „Asociației Învățătorilor Români“.

din secția județeană Caraș-Severin.

Pentru bunul mers al afacerilor noastre învățătoresci județene găsim de bine a comunica și a dispune următoarele.

1. Subsecțiile cari nu s'au constituit, să se constituie de urgență, iar procesele verbale să se trimită secretarului general al secției județene Dănila Ilieșescu, dir. șc. în Pașet. Cu constituirea subsecției Teregova încredințăm pe membrul de comitet Dl Pavel Jumanca inv. în Caransebeș cu restituirea șeselor de calatorie. Tot așa pentru constituirea subsecției Orșova se încredințăm Dl dir. școl. V. Balanescu din Orșova, iar cu constituirea subsecției Moldova încredințăm pe Dl dir. școl. R. Bortos din Moldova noua, iar cu constituirea subsecției Mureș pe Dl Simion Ionașiu inv. din Margine.

2. Casierii subsecțiilor vor compune listă tuturor învățătorilor din plasă fără deosebire de neam și vor încasa dela fie care inv. pentru primul an societar 1919/20 suma de 17 Lei și adică: 5 Lei taxa de însriere și 12 Lei cotizație anuală, iar pe anul societar curent 1920/21 suma de 12 Lei adică la oală 29 Lei. Sumele încassate le vor trimite casierului central al secției P. Costescu dir. școl. Lugoj împreună cu lista exactă a plătitorilor cel mult până la 1 Ianuarie 1921. Se mai comunică, că conform decisului comitetului central, luat în ședința extraordinară ținută în T.-Severin casierul central e autorizat a ridica dela Revizoratul școlar din Lugoj din suma de 75 Lei, ce s'a asemnat pentru fiecare învățător, care a participat la conferințele didactice de astă primăvară ținute în Lugoj, 25 Lei ca abonament la revista pedagogică „Învățătorul“ din Cluj, iar restul de 50 Lei pentru „Fondul disponibil“ al secției județene. Dela învățătorii cari n'au participat la conferințele didactice, respective dela aceia cărora nu li-s'a asemnat prin Revizoratul școlar suma de 75 Lei, casierii subsecțiilor vor avea să încasseze deodată cu cotizațiile anuale.

3. Anul societar se începe cu 1 Aprilie și se termină cu 31 Martie. Fiecare subsecție ține două adunări, una toamna și una primăvara. În adunările acestea se țin și prelegeri sau conferințe pentru popor.

Învățătorii să ceară trasura dela primărie pentru ca să poată calători la adunările subsecției, iar în cazul denegării să raporteze prezidiului secției județene.

4. Învățătorii să-si țină de o sfântă datorie de a participa la toate adunările învățătoresți unde fie care să conlucre după puterile sale cu gândul de a fi cât se poate mai folositor scumpei noastre patrii.

5. Ca teme noi comitetul central recomandă subsecțiilor spre elaborare :

- a) Temă școlară: „Cresțerea caracterelor în școala primară“.
 b) Temele extrașcolare: 1. „Îmbrățișarea meserilor“.
 2. „Rentabilitatea stupăritului“.

6. Elaboratul cel mai bun al temei școlare, „Cresțerea caracterelor în școala primară“ dacă se va preda liber în adunarea gen. ord. viitoare care se va ține în Craiova, va fi premiat cu 200 Lei, iar dacă se va ceti, cu 100 Lei și se va tipări pe spesele „Asociației“.

Cele mai bune din elaboratele extrașcolare încă se vor premia cu câte 50 Lei, și se vor da spre tipărire dacă vor fi ținute oral.

La muncă deci înainte și Dzeu să ne ajute!

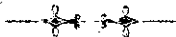
Oravița-m., la 6/19 Noemvrie 1920.

Dănilă Ilițescu

secretarul secției județene.

Gheorghe Lipovan

președintele secției județene

Condolențe pentru regretatul Dr. Iosif Iuliu Olariu.

Din incidentul morții directorului institutului nostru teologic Dr. Iosif Iuliu Olariu, colegi, prietini, stimători și foști elevi ș. a. ai adormitului în Domnul, ne-au căutat pe rând cu sincera lor durere pentru pierderea ce am îndurat. Tot așa și presa a apreciat cu dreptate meritele distinsului bărbat. Noi vom căuta să arătăm, după putință, cetitorilor noștri ecoul durerii generale pentru moartea neașteptată a protosincelului Dr. Iosif Iuliu Olariu.

Cea dintâi telegramă de condolență, sosită pe numele redactorului nostru responsabil, este a Prea Sfinției Sale arhierelui Vartolomeu Băcăuanul, girantul episcopiei Râmnicului Noului Severin :

Scumpe prietino, plâng cu amar moartea înțeleptului ostaș și harnicului vas ales al lui Hristos și al teologiei creștine, care a fost Dr. Iosif Iuliu Olariu. Comunică familiei indoliata sincera noastră durere și cele mai creștinești condolențe.

Vartolomeu Băcăuanul

Direcțiunii institutului teologic, Caransebeș. Corpul didactic dela institutul teologic și pedagogic din Arad a primit cu adâncă durere jalnică veste despre moartea distinsului director, eruditului teolog și iubitelui coleg Dr. Iosif Olariu. Primiți cu căldură și simțitelor noastre condolențe.

Seminarul teologic, Caransebeș. Împreună cu DVoastră regretăm pierderea eruditului teolog. Sibiu. Dr. Eusebie Roșca, director, Dr. Lazar (nume nedescifrabil) Dr. Crăciunescu, profesor.

Corpului profesoral teologic, Caransebeș. Adânc întristați de trecerea la cele eterne a iubitelui nostru fost director Dr. I. Olariu, vă transmitem condolențele noastre cele mai sincere. Petric, Lungu, Noucoviciu, David, Ieremia, Baba, Novăcescu, Gabriel, Oguanoviciu, studenți la universitatea din Cluj.

Ș T I R I

Personale. Prea Sfinția Sa părintele episcop Dr. Iosif Tr. Badescu, după o petrerere de câteva zile la București, s'a reîntors Miercuri în 2/15 Decemvrie a. c. la reședința sa din Caransebeș.

Ajutorul preoției noastre. Ministrul cultelor a pus la dispoziția eparhiilor ortodoxe române din Transilvania și Banat, suma de 4975000 Lei, leașa preoției pe semestrul Octomvrie — Martie a anului bugetar 1920—1921.

Noui jertfe ale atentatului dela Senat. Pe lângă P. S. Sa episcopul gr. cat al Orazii-mari, Dr. Dimitrie Radu, mort pe loc după săvârșirea atentatului, au mai murit încă în cursul săptămânii ca noui jertfe ale mișeliei și barbariei nemaipomenite, ministrul justiției D. Grecianu și senatorul Spireș Gheorghiu. Toți teir morți, trecuți la cele eterne în slujba datoriei pentru țară și neam, martiri ai neamului, au fost îngropați cu funerarii naționale. Rămășițele pământești ale distinsului prelat al neamului, bunul și blândul Dr. Dimitrie Radu, însoțite de episcopul Iuliu Hossu, vor fi transportate deocamdată la Oradea-mare de unde la o dată mai târzie vor fi duse în biserica dela Rădești, splendida ctitorie a marelui episcop. Osâniintele ministrului D. Greceanu, fiul Iașului, însoțite de Di Take Ionescu, ministru de externe au fost transportate la Iași, că să fie așezate acolo spre veșnică odihnă în cavoul familiar.

Starea sănătății generalului Coandă și a părinților episcopi Roman Ciorogariu și Nifon al Dunării de jos, vulnerați greu și P. P. S. S. L. L. în urma aceluiaș groaznic atentat, este până azi neschimbată.

Parastas pentru marele nostru mitropolit Andrei. Luni, în 30 Noemvrie a. c., s'a celebrat în catedrala din loc obicinuitul parastas pentru odihna sufletului marelui nostru Andrei baron de Saguna. Parastatul l-a celebrat P. O. D. protopresbiter Spiridon Șandru, asistat fiind de protopresbiterul Georg Petrescu, presbiterul P. Ieremia din Câlnic și profesorul de religie T. Șandru. De față erau membrii consistorului în frunte cu I. P. C. Sa părintele arhimandrit și vicar episcopesc Filaret Musta, corpurile profesionale și elevii institutelor diecezane.

† **Dr. Emilian Voluțchi.** A murit în 6 Decemvrie n. la Cernăuți, fostul profesor de teologie morală la facultatea teologică din Cernăuți. Cu părintele profesor Dr. Voluțchi dispăre o figură marcantă din viața noastră științifică bisericească. Pregătit pentru catedra de studiul biblic al V. T. și pentru limbile orientale pe la anul 1880, el totuși în lipsă de puteri didactice la tinera facultate cernăuțeană, se habilitază pentru catedra de teologia morală, al cărei titular i-a fost aproape patru decenii. A scris: „Traducerea și esplicarea profetului Ioel“, după textul măsoretic și alte lucrări științifice de cuprins mai mic din domeniul teologic. Desigur, însă, lucrarea sa de căpetenie este „Teologia morală ortodoxă“ din care, până acum, cunoaștem partea generală în 2 volume tipărite, rămânând să vadă lumina tiparului și partea specială, pe care autorul o are, pare-ni-se, în manuscris gata de tipar. Lucrarea aceasta din urmă a părintelui Dr. E. Voluțchi este o serioasă contribuție la promovarea tinerei noastre științe teologice. Adormitul în Domnul lăsa parte din distinsa gardă a celor dintâi stâlpi ai vesticii noastre facultăți teologice din Cernăuți, care ne-a dat atâtea frumoase rânduri de bărbați valoroși pentru țaria bis. noastre ortodoxe române.

Înmormântarea regretatului profesor Dr. E. Voiuțchi s'a făcut Joi, în 9 Decembrie în Cernăuți, de către episcopul Ipolit al Radauțului, înconjurat de numeroși preoți. În catedrală a așteptat sîriul și I. P. S. S. mitropolitul Vladimîr, fost coleg de prof. univ. al defunctului. Panegiricul l-a rostit în catedrală decanul facultății de teologie Dr. N. Cotlarciuc. Reprezentanții tuturor autorităților, cunoscuți, prietini, mulțime de studenți, al căror mare sprijinitor a fost totdeauna repausatul au însoțit rămășițele pămîntești pînă la cîmîțir. Trimitem îndoliutei familii sincerele noastre condolente!

Convocare. Domnii membri ai Societații cooperative de consum „Frăția” prin aceasta sunt convocați la adunarea generală extraordinară ce va avea loc Duminică în 26 Decembrie n. 1920 la orele 3 p. m., în localitățile școlilor primare, cu următoarea ordine de zi: 1. Deschiderea adunării. 2. Alegerea alor doi notari și alor doi membri verificatori. 3. Raportul consiliului de administrație. 4. Raportul comisiei cenzorilor. 5. Abzicerea consiliului de administrație și darea absolutului. 6. Alegerea noului consiliu de administrație pe restul de doi ani. Caransebeș la 10 Decembrie n. 1920. *Consiliul de administrație.*

Cronica culturală și literară.

Festivalul Șaguna. Întru amintirea marelui nostru mitropolit Andreiu, institutele noastre diecezane: cel teologic și cel pedagogic, au aranjat Luni în 30 Noembrie a. c. festivale școlare. Înainte de amiază la ora 11 s'a început festivalul școlii normale în sala festivă a școlii fiind de față și I. P. C. Sa părintele arhimandrit și vicar episcopesc Filaret Musta, al cărui punct culminant a fost de sigur înțeleapta, frumoasa și deosebit de instructivă conferință despre Șaguna a zeosului referent școlar al eparhiei noastre, Dl profesor Ion Penția. Interesantele învățămintele: marea cinstită față pregret și moralitate la tînăria tuturor bîptuitorilor noastre, ce le-a scos conferențiarul de pe urma activității uriașei personalități a marelui ierarh, au fost binevenite și ascultate cu evlavie de numărul public și elevi. I. P. C. Sa părintele arhimandrit Filaret Musta luând apoi cuvîntul, emoționat și cu o cucernică și patriarhală demnitate se face ecoul îndepărtatelor sale amintiri sfinte și istorice prin adevărul lor despre vestea morții și înmormântarea marelui nostru Șaguna; mulțamește conferențiarului și sfatuește tineretul școlar să urmeze totdeauna îndemnurilor și învățăturilor profesorilor. Urmează recitări (Mița, Livia Andrei) și cântarea aleasă și precisă a a corului școlii normale. Cuvîntul de încheiere este al vrednicului director Ilie Orzescu, cu o caldă închinare pentru o viață ce a fost curată în toate manifestările ei, și cheltuită, deapururi, cu mirează de jertfă, pentru binele bisericii și al neamului, și se cheamă: *Filaret Musta.*

Dupa amiază la ora 4 același înălțător festival Șaguna și la Institutul teologic cu sfinte și pătrunzătoare cântări de clerici, cu cuvîntul comemorativ al profesorului V. Loichiță și inimioasele și părintești sfaturi ale aceluiași venerabil prelat Filaret Musta, și cu un admirabil discurs de încheiere al profesorului Dr. Dumitrie Cioloca.

Pentru toți ceice vor să cunoască frumoasa operă literară a marelui nostru poet Alexandru Vlahuța, le

recomandăm cartea profesorului Dr. V. Loichiță: **Alexandru Vlahuța, o pagină din istoria literaturii române, cu un adaus din opera poetului.** Autorul dăpă o apreciere a activității literare a poetului, în jumătatea a doua a cărții ne dă modele de versuri și proză din opera lui Vlahuța, ca cetitorul avînd îndată la îndemînă, bucăți literare de o negrăită frumusețe, să judece singur strălucita gândire și simțire a marelui poet, care va rămînea totdeauna o mîndrie a scrisului românesc. Tineretului nostru școlar din cursurile superioare ale liceelor, școlii normale, reale și de alte categorii și oricărui alt iubitor de literatură română, le recomandăm cu toată căldura aceasta carte, care se poate comanda la autor: Dr. V. Loichiță, profesor, Caransebeș (Județul Caras-Severin), Prețul, trimis înainte, e 5 Lei plus 50 Bani pentru porto recomandat. *D.*

O foarte bună broșură populară pentru combaterea vișului beției este carticica „*Mărta Sa Vinarsul*” datorită regretatului preot tînăr, Zaharia Pop mort de pe urma suferințelor întemnițării din Seghedin. Carticica apare sub îngrijirea și cu o prefață a scriitorului Dr. Brînzeu, în Lugoj.

Nr. 3523 E. ex. 1920.

Vila Doboșan din Băile-Erculane se esarendează pe anul 1921.

Ofertele închise au să se înainteze Consistoriului diecezan din Caransebeș pînă inclusiv 27 Decembrie 1920 (9 Ianuarie 1921).

Condițiunile de esarendare sunt următoarele:

1. Consistoriul diecezei ortodoxe române a Caransebeșului dă în arenda Vila Doboșan din Băile-Erculane cu excepțiunea localităților, cari au fost, respective sunt închiriate pe scama școlii de stat de acolo și anume se dă realitatea aceasta în arenda pe anul 1921, adică pe timpul dela 1 Ianuarie — 31 Decembrie st. v. 1921, observându-se că arenda nu se relaxează sub nici un titlu.

2. Închiriate pe scama școlii de stat au fost respective sunt:

O odăie mare parter, 3 odăi cu intrare una în sculaltă cu câte o fereastră, culina, camera de bucate, camera de lemne, o parte de pod despărțită, curtea și două closeturi spre folosință comună cu ceilalți chiriași.

3. Arendașul are să plătească arenda la Casa diecezană în Caransebeș în două rate egale și anume rata I. la 1 Mai 1921 și rata II. la 1 Iulie 1921 și trebuie să declare că a văzut și cunoaște Vila Doboșan.

4. Arendașul se obligă că afară de arenda statorită să mai presteze următoarele fără a avea drept la vreo despăgubire și anume:

a) să facă pe spesele proprii reparaturile necesare aducînd localitățile în stare corespunzătoare,

b) să supoarte toate spesele împreunate cu mîturatul coșurilor și a țavilor, cu curățitul gunoierului, a canalului și closetelor, precum și cu luminarea Vilei atît înlăuntru ca și afară, și

c) să plătească taxa pentru apeduct în proporția numărului odăilor.

d) să dea locuința delegațiilor nostri esmiși în cauzele Vilei Doboșan cît și pentru exercitarea controlului în privința îndeplinirii condițiunilor contractului de față!

5. Arendașul are drept să folosească mobilele și alte obiecte aflătoare în Vila pe cari le va primi pe lângă inventar, obligându-se că după expirarea contractului de arendă, să le pretce Consistoriului diecezan în stare cum le-a primit.

6. Orice adaptări sau modificări la edificiu precum și investiri ce ar voi arendașul să le facă, le va putea efectua numai cu învoirea Consistoriului eparhial, având acelea după expirarea contractului a trece în proprietatea Consistoriului eparhial fără ca arendașul să aibe dreptul a pretinde vre-o despăgubire pentru acelea.

7. Arendașului nu-i este permis a folosi Vila pentru alte scopuri decât numai pentru închirierea oaspeților precum nici a ținea în Vila lucruri cari sunt stricătioase fie din punct de vedere tehnic, fie igienic rămânând pentru acestea responsabil în orice privință.

8. Ca cautiune pentru asigurarea îndeplinirii tuturor condițiilor de contract are să depună arendașul cu ocaziunea încheierii contractului la Cassa diecezană 6000 Lei cu litere șesămii Lei în bani gata, sau în hârtii de valoare sigure și acceptabile, observându-se că Consistoriul nu dă interese după acești bani depuși, eventualele cupoane scadente însă le estradă întrucât arendașul a satisfăcut întru toate contractului.

9. Consistoriul diecezan e îndreptățit a-și achita din această cautiune orice pretenziune izvorită din contract fără intervenție judecătorească, iar dacă arendașul a respectat toate punctele contractului și n'a cauzat nici o pagubă, după expirarea contractului va primi îndărăt cautiunea.

10. Arendașul nu poate să subarendeze Vila fără învoirea Consistoriului.

11. Se observă, că Vila de prezent stă sub proces.

12. Toate speșele împreunate cu încheierea contractului incluzive competența erarială, timbrele, speșele de predare și primire acum și la expirarea contractului le supoartă arendașul.

13. Divergențele, ce s'ar ivi între partide are să le decidă pe cale sumară judecătoria de ocol din Caransebeș, a cărei competență o recunosc ambele partide.

Caransebeș, în 26 Novembre (9 Dec.) 1920.

Consistoriul diecezan.

CONCURSE.

Pentru întregirea postului de *învățător* la școala confesională gr. ort. română din **Birda** se escrie concurs cu termen de 30 de zile de recurgere dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele :

1. Salar 302 Lei dela credincioșii comunei bisericesti. Întregirea este votată de stat.

2. Pentru adunarea generală și conferințe 30 Lei.

3. Dela înmormântări 1 Leu.

4. Locuință în natură cu grădină de legumi.

Alesul învățător pe lângă instruirea școlară este îndatorat a cerceta regulat sf. biserică conducând școlarii în biserică, a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrua tinerimea școlară în cântările bisericesti, a purta agendele notariale ale sinodului și comitetului parohial și a compune socoțile bisericești și ale comitetului pe lângă o remunerație de 30 Lei.

Recurenții au să-și înainteze petițiile adresate comitetului parohial Prea On. Oficiu protopresbiteral în

Buziaș și sunt poștiți a se prezenta în vr'o Duminică sau sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântare dar nu în ziua alegerii.

Birda din ședința comitetului parohial ținută la 4.17 Octomvrie 1920.

Ioan Margineanțu

preot președ. com. par.

Nicolae Petruți

not. ad hoc al com. par.

În conțelegere cu mine: *Ioan Gheșia* adm. protopresb.

Pentru îndeplinirea postului de *învățător* la școala confesională gr. ort. română din **Herendești**, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele sunt :

1. Salar dela comuna bisericască 500 Lei, iar restul se va cere dela stat.

2. Pentru conferințele învățătoresți și adunarea generală — dacă participă — 30 Lei.

3. Scripturistica școlară 20 Lei.

4. Dela înmormântări unde va fi poștit 2 Lei.

5. Cortel în natură în edificiul școlai cu grădină de legumi de circa 400 [ ] st.

6. Pentru cantorat 3 jugh. de pământ, având totodată să înștruzeze tinerimea în cântarea bisericască și a conduce corul existent.

7. Toate dările după pământ cad în sarcina învățătorului.

Pentru încălzirea și curățirea sălei de învățământ îngrijește comuna bisericască.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a lua parte și conduce tinerimea școlară la toate slujbele dumnezești, și a introduce tinerimea școlară în cântările bisericesti.

Preferiți vor fi cei cu cunoștințe muzicale dela care se așteaptă să conducă corul vocal esistent.

Doritorii de a ocupa acest post sunt rugați să-și înainteze petițiile însoțrate conform normelor din vigoare Prea On. Oficiu protopresbiteral din Lugoj și să se prezinte în vre-o Duminică ori sârbătoare în sfânta biserică pentru a-și arata desteritatea în tipic și cântare.

Herendești din ședința comitetului parohial ținută la 31 Octomvrie (13 Noemvrie) 1920.

Corneliu Biro

paroh președ. com. par.

Ioan Pervu

not. con. par.

În conțelegere cu mine: *Dr. George Popoviciu* protopresb.

Pentru îndeplinirea postului de *capelan* în parohia de clasa III-a din **Terova**, (protopresbiteratul Bocșamontană) pelângă neputinciosul preot **Iulian Bumbescu** se escrie concurs de nou cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele :

1. Jumătate din sesia parohială și anume: Lunca și Misticănoasa.

2. Jumătate din birul parohial dela 130 case (adecă dela 65) a 20 litri cucuruz.

3. Jumătate din venitele stolare.

4. Jumătate din plațul parohial.

5. De locuință se va îngriji alesul singur.

6. Darea — după sesie numai — o împacă parohul.

Recurenții își vor înainta petițiile Prea On. Oficiu protopresbiteral din Bocșa-mont. și vor avea a se prezenta în vr'o Duminică sau sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în oratorie și cântare, cerând spre acel scop învoirea dela Prea On. Domn protopresbiter.

Dat în Terova din ședința comitetului parohial ord. ținută în 27 Septemvrie 1920.

Moise Uzum 2—3
notar.

Iul. Bumbescu
președinte.

În conțelegere cu mine: *Mihail Gașpar* protopresbiter.

Nr. 2905 B. ex 1920.

Se aproaba:

Caransebeș din ședința consistorială ținută în 12 Noemvrie 1920.

Consistoriul diecezan.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistor diecezan Nr. 2007 B. ex 1920 dtto 25 Iulie se publică concurs pentru ocuparea postului de *capelan* la parohia de clasa II-a cu drept de succesiune pe lângă preotul Ioan Măran din **Ciclova-română** protopresbiteratul Oraviței cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumente:

1. 15 jugere pământ și anume: 3 jugere livadă „Tramnic“, 4 jugere arătură „Dealul Viilor“, 4 jugere arătură „Peri“ și 4 jugere pădure „Morminți“.

2. Stola întreagă uzuată dela 130 numere de case. În lipsa de casă parohială alesul va avea a se îngriji singur de locuință; afară de aceea a-și plăti și darea după pământul ce-l folosește.

Întru cât nu se vor arăta concurenți cu calificățiune pentru parohii de clasa a doua, se vor admite concurenți cu calificățiune de clasa a treia.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită rugă-urile instruate conform normelor din vigoare Prea On. Oficiu protopresbiteral din Oravița-montană.

Totodată sunt poștiți a se prezenta în sf. biserică spre a-și dovedi desteritatea în cântarea și oratoria bisericească cu prealabila încunoștințare a protopresbiterului tractual, nu însă în ziua alegerii.

Ciclova-română din ședința comitetului parohial ținută la 13/26 Septemvrie 1920. 2—3

Nicolae Călnicean m. p. **Simeon Veveriță** m. p.
predeședinte ad hoc. notar.

În conțelegere cu mine: *Cornel Ștefan*, adm. protopresb.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistor diecezan dtto 24 August 1920 Nr. 2148 B. ex 1920 se publică concurs la postul de *capelan* cu drept de succesiune pe lângă parohul Pavel Mîoc în parohia de clasa I din **Varadia**, protopresbiteratul Oravița, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele:

1. 3 jugere livadă în „Livezile din jos“, 4 jugere arătură și pădure în „Poienile mari“, 4 jugere arătură și pădure în „Jugaștri (Salcovăț)“, 4 jugere arătură în „Poiana lămândă“, 1 1/2 jugere arătură și pădure în „Flîștea“.

2. Stola jumătate (înmormântări, cununii etc.)

3. Jumătate din birul parohial de 1 Leu de numărul de casă.

În lipsa de casă parohială, alesul va avea a se îngriji singur de locuință. Tot alesul va plăti și darea după pământul ce îl folosește.

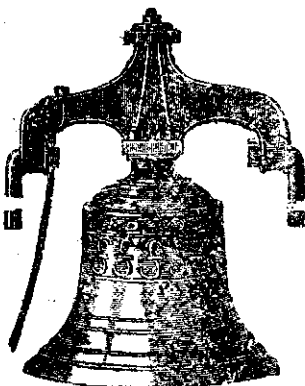
Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită rugă-urile instruate conform normelor în vigoare Prea On. Oficiu protopresbiteral din Oravița-montană. Totodată recurenții sunt poștiți a se prezenta în sf. biserică din Varadia în vre-o Duminică sau sârbătoare pentru a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, cu prealabila încuviințare a oficiului protopresbiteral, dar nu în ziua de alegere.

Varadia, din ședința comitetului parohial ținută la 14/27 Septemveie 1920.

Pavel Mîoc 2—3
paroh, președ. com. par.

Petru Bizerea
secretar ad hoc.

În conțelegere cu mine: *Cornel Ștefan*, adm. protopresb.

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,

turnătorie de clopote
și fabrică de scaune de fier pentru clopote

Timișoara-Fabric.

46—52 Calculări de preț se trimit gratuit.